Kohtaavat polut-hanke osana nuorten huumekuolemien ehkäisyn ohjelmaa

10/2026

Eerika Ollila,
Projektipäällikkö

Oona Lampinen,
Hanketyöntekijä

Sosiaali- ja terveysministeriön RAHOITTAMA

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Miksi nuorten huumekuolemien ehkäisyn ohjelma?

- Nuorten huumekuolemat ovat lisääntyneet huolestuttavasti ja huumeisiin kuollaan kansainvälisesti verrattuna poikkeuksellisen nuorena Suomessa.
- Suomessa alle 25-vuotiaiden osuus huumemyrkytyskuolemista on Euroopan kärkitasoa.
- Vuonna 2025 huumemyrkytyskuolemia oli 224, joista 54 alle 25-vuotiailla.
- Huumekuolemien määrä on hieman laskenut ennätysvuodesta 2023 (310 kuolemaa, joista 91 oli alle 25-vuotiaita), mutta nuorten alle 25-vuotiaiden osuus on pysynyt korkeana.
- Vuonna 2023 Jyväskylässä kuoli huumausaineisiin 19 henkilöä, joista 6 oli alle 25-vuotiaita. Väkilukuun suhteutettuna Jyväskylä oli Suomen kärkitasoa huumekuolemissa.
- Suurin osa huumekuolemista olisi ehkäistävissä varhaisella tunnistamisella, oikea-aikaisella tuella ja toimivilla hoitopoluilla.
- Ohjelman tavoitteena on vahvistaa nuorten päihde- ja riippuvuuspalveluja, parantaa hoitoon pääsyä sekä lisätä eri toimijoiden yhteistyötä.
- **Tavoite:** Ei yhtään menetettyä nuorta päihteiden vuoksi

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

Lähteet: [thl.fi] [stm.fi] [valtioneuvosto.fi] [Keskisuomalainen]

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kohtaavat polut – Monialainen tuki huumeita käyttäville nuorille Keski-Suomessa -hanke

- Kaikissa hyvinvointialueen palveluissa sekä kohderyhmän nuoria kohtaavien kumppanien toimesta **on todettu selkeä tarve kehittää huumeita käyttäville, alle 25-vuotilaille nuorille suunnattuja päihde- ja riippuvuuspalveluita Keski-Suomessa** sekä erityisesti **selkeyttää eri toimijoiden vastuita**.
  - Alaikäisten huumeiden käyttäjien palveluissa on selkeä palveluaukko.
  - Alaikäiset, huumeita käyttävät nuoret eivät välttämättä ohjaudu nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluihin eivätkä sitoudu avohoitoon.
- Toiminta-aika: **1.10.2025-30.6.2027.**
- Rahoittaja STM, koordinoija THL

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

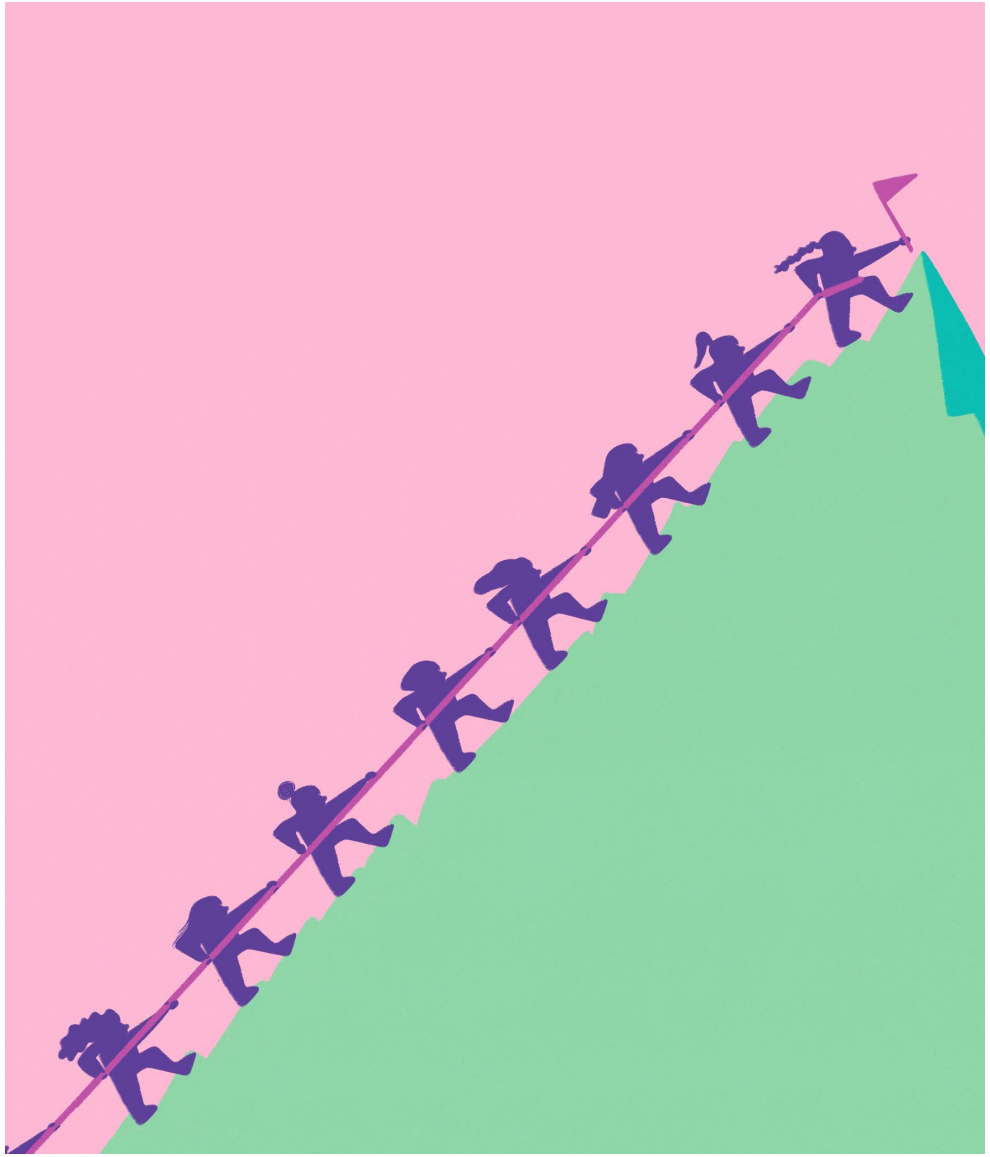

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

Kohderyhmä

- Keskisuomalaiset, **alle 25-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset**, joilla on huumausaineiden kokeilua ja käyttöä (n. 200 nuorta Keski-Suomen alueella, joista pyritään tavoittamaan 100.)
- Erityinen kohderyhmä: **sijaishuollosta jälkihuoltoon** siirtyvät täysi-ikäisyyden molemmin puolin olevat 16/17-19-vuotiaat nuoret.
- Kohderyhmä myös alle 25-vuotiaita huumeita käyttäviä nuoria kohtaavat **eri alojen ja eri sektoreilla toimivat ammattilaiset**, joiden osaamista vahvistetaan
- Hankkeen toimenpiteillä pyritään tavoittamaan n. 100 ammattilaista (hyvinvointialueella, kunnissa ja järjestöissä)
- Hankkeen tärkeimmät sidosryhmät ovat kunnat, järjestöt ja seurakunnat.
- Korostuu kohderyhmän osallisuus sekä yhteistyö nuoria kohtaavien tahojen kanssa
  - Esimerkiksi Jyväskylän kaupungin nuorten kohtaamispaikka Bostari, Sovatek-säätiön Tukialus-hanke, hyvinvointialueen asunnottomien ja päihteitä ongelmallisesti käyttävien kohtaamispaikka Hanska sekä muut olemassa olevat hankkeet.
- Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen (mm. kutsutaan osaksi ohjausryhmää)

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

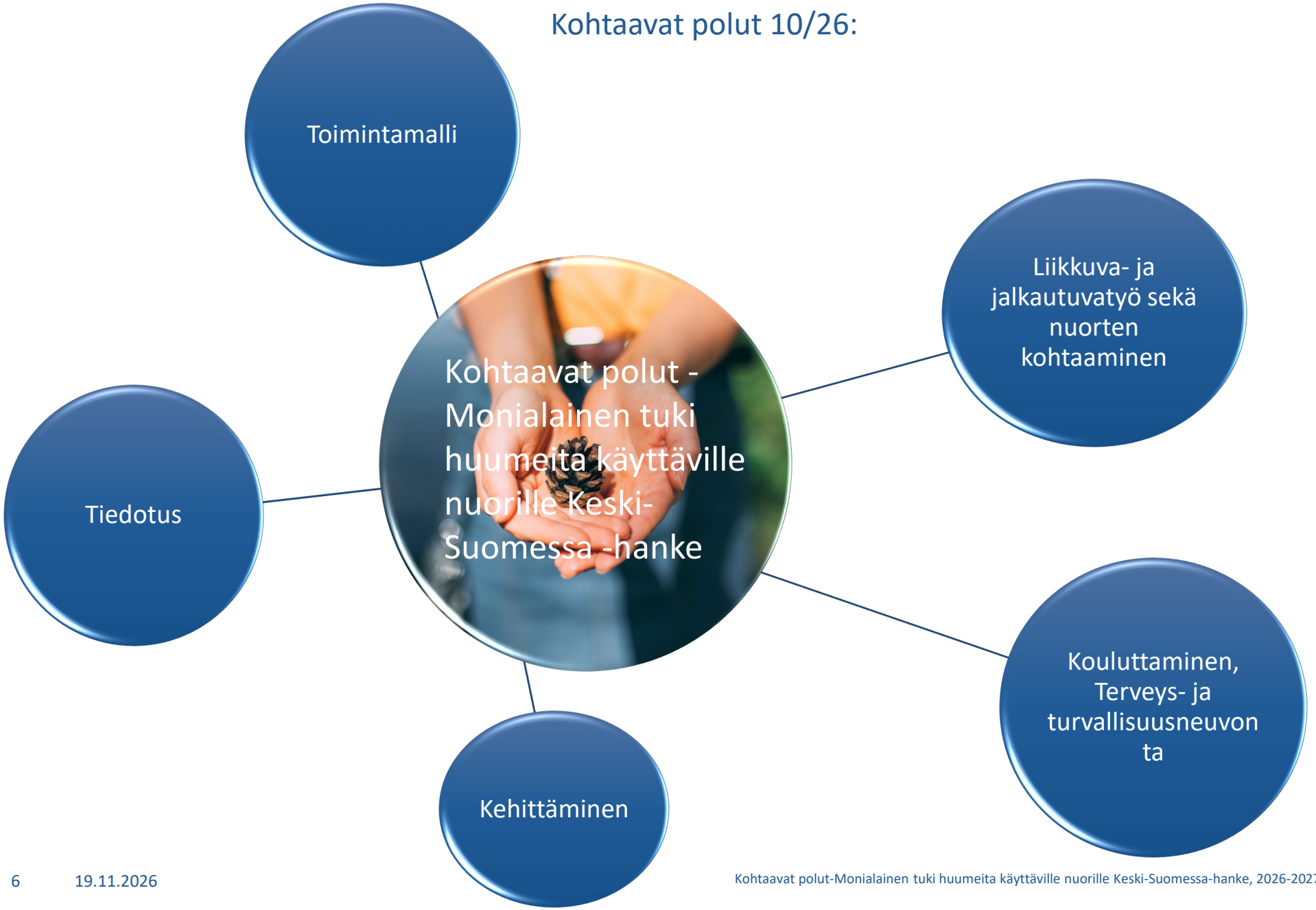
Hankkeen tavoitteet

Hankkeen päätavoite on selkeyttää Keski-Suomen hyvinvointialueella alle 25- vuotiaiden nuorien monialaista päihde- ja riippuvuushoitoa ja ehkäistä nuorten huumekuolemia.

- **Kolme osatavoitetta:**
- 1) Osatavoite 1. **Luoda ja kuvata monialainen ja jalkautuvaa työtä sisältävä toimintamalli huumeita käyttäviä, alle 25-vuotiaita nuoria tukien**. Mallissa huomioidaan vahva terveydenhuollon ja sosiaalihuollon välinen yhteistyö ja eri tahojen vastuut sekä työntekijöiden jalkautuvuus nuorten pariin ja virka-ajan ulkopuolella tapahtuva tuki.
- 2) Osatavoite 2. **Pilotoida** Jyväskylän alueella nuorten pariin kohdentuvaa **liikkuvaa ja jalkautuvaa työtä erityisesti virka-ajan ulkopuolella**, ja **luoda työhön konkreettinen rakenne** osaksi Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelutuotantoa. Kuvataan laajentamissuunnitelma liikkuvan ja jalkautumisen vahvistamiseksi myös muualla maakunnassa.
- 3) Osatavoite 3**. Vahvistaa terveys- ja turvallisuusneuvontaa** osana perustyötä (ml. anonyymit palvelut ja digipalvelut) sekä lisätä nuoria kohtaavien ammattilaisten päihde- ja riippuvuusosaamista koulutusten avulla. Hankkeen aikana kuvataan tarkempi osaamisen vahvistamisen suunnitelma ja kohderyhmät.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kohtaavat polut 10/26:

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Missä mennään 10/26?

- Asiakastyö
  - Nuoria kohdattu 137/100.
- Vierailut verkostoissa ja yhteistyö
  - Ammattilaisia kohdattu 1293/100, koulutettu 441/100.
- Jalkautuminen palveluihin
  - Maanantaisin: Olohuone Hanska, Tukialus –hanke Kankitiellä
  - Tiistaisin ja torstaisin Arvo (päihdepalvelukeskuksen ajanvaraukseton riippuvuusvastaanotto)
  - Viikoittain nuorten kohtaamispaikka Bostari
- Kampanjat
  - ”Jokainen päihdekuolema on turha” – Kampanja rohkaisee tarjoamaan ja hälyttämään apua sitä tarvitsevalle, Toiminta-aika: 27.4-10.5.2026, yhdessä SPR:n kanssa
  - Kansainvälinen yliannostuskuolemien ehkäisypäivää 31.8.
- Menetelmäkoulutukset:
  - Intensiivinen perhe- ja verkostotyön malli, Yhteisövahvistusohjelmat: A-CRA-, CRA ja CRAFT sekä tunnesäätely- ja taitovalmennusmenetelmä
  - Koulutuksiin lähtee Keski-Somen hyvinvointialueelta 42 ammattilaista, joista 5 toimii menetelmäohjaajina.
- Nuoret ja päihteet -koulutukset:
  - Nuoria koulutettu 126.
  - Suun terveydenhuollon kehittämispäivä, Nuorten talon walk in -kehittämispäivä, Schildtin lukio, Gradian opiskelijat, Partio-ryhmä, lastenlääkärit ja hoitajat, Monialaisesti nuorten tukena Keski-Suomessa –seminaari, Mielenterveys ja päihdetyön erikoisammattitutkinnon opiskelijat

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Tilannekuva ja sen esiin nostamat kehittämistarpeet?

- Tilannekuva luotu huumeita käyttävien nuorten palveluiden käytöstä vuonna 2025
  - Tunnistetaan tahot, missä tarvitaan tarkempia interventioita.
    - Nuorten löytäminen, tunnistaminen ja tavoittaminen,
    - Varhainen puuttuminen,
    - Palveluiden matala kynnys,
    - Jalkautuminen nuorten pariin, rinnalla kulkijuus
    - Nuorten hoitoon sitoutumattomuuden haasteet,
    - Yhteistyö muiden palveluiden (sote) kesken,
    - Paikat, missä päihtyneet nuoret voivat käydä,
    - Nopea apu, kuten nopea vieroitusosastolle pääseminen,
    - Alaikäisten vieroitus- ja korvaushoito,
    - Kokonaan oma päihdeyksikkö nuorille? Vieroitus-, korvaus- ja päihdehoito
    - Walk in -palvelut,
    - Anonyymi asiointi
    - Naloksonin jakelu?

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Ohjeet

- Kohtaavat polut-nettisivut
- Asiakasohjausohje, löytyy Sampo-ohjepankista
- Esitteet nuorille, löytyy myös Kohtaavat polut-nettisivuilta
- Esitteet yhteistyökumppaneille

Kuvan lähde: Microsoft Stock Images

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kohtaavat polut

Nettisivut Hyvaks:

- Linkki: https://www.hyvaks.fi/hyvinvointialue/tutkimus-ja-kehittaminen/kohtaavat-polut-hanke

Innokylä:

- Linkki: Kohtaavat polut - Monilainen tuki päihteitä käyttäville nuorille Keski-Suomessa -hanke, (ELOSSA - nuorten huumekuolemien ehkäisy) | Innokylä

TIKTOK ja Instagram: nuorten_hyvaks

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kiitos
www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille
KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE